

"Lázár" er en mesterlig historisk slægtsfortælling

Nelio Biedermann. Foto: People's Press.

ANDERS ROD THOMSEN

06.07.2026

BØGER // ANMELDELSE – "Lázár" er ikke en almindelig romandebut. Bogen er en mesterlig historisk slægtsfortælling, der fører læseren gennem det tyvende århundredes dramatiske udvikling fra det habsburgske rige til Warszawapagtens kommunistiske Ungarn. Den blot 23-årige debutant skriver med intens indlevelse og en historisk vid, som kun de færreste forfattere er forundt," skriver anmelder Anders Rod Thomsen.

Lázár

Forfatter: Nelio Biedermann

Oversat fra tysk af Andrea Fehlauer

Forlag: Peoples Press

Udkom den 12. marts 2026.

For lidt over hundrede år siden så Europa markant anderledes ud. Politisk, demografisk og ikke mindst geografisk. På et smukt slot i udkanten af en tæt og ældgammel skov i det habsburgske rige levede en adelig slægt ved navn Lázár. Det østrig-ungarske monarki

herskede stadig med stolthed og aristokratisk vælde, sådan som det havde gjort i århundreder.

Baron Sándor von Lázár var, ligesom sin far og generationerne før ham, en del af en lang linje af patriarker, som havde til opgave at forvalte godset og familiens jordbesiddelser samt at føre den fædrene arv videre til næste generation. Da sønnen, lille Lajos, kommer til verden, er arvefølgen sikret.

"I det mørke skovbryn lå sneen fra det gamle århundrede stadig, da Lajos von Lázár, det gennemsigtige barn med de vandblå øjne, første gang ser den mand, som han ind i døden vil komme til at betragte som sin far. Det var helligtrekongersdag, og skoven slugte netop det sidste svage, blå lys. Værelset, hvor drengen blev født, lå i vestfløjen af slottet ved skoven," indleder Nelio Biedermann sin storslåede slægtsfortælling.

Et imperialistisk vidnesbyrd

Det enorme kejserrige står for fald. Da kronprinsen myrdes, sendes det gamle Europa ud i en krig, hvis omfang verden endnu aldrig har set. En ny virkelighed oprinder, mens Lajos vokser op og sendes på kostskole, og hans forældres kærlighedsløse ægteskab langsomt går i opløsning. Lajos gifter sig senere med Lilly, som han får børnene Pista og Eva sammen med. Efter Sándors død leder Lajos nu familien Lázár som baron og familiens overhoved.

Med skildringen af den adelige slægt tager forfatteren læseren med på en europæisk *tour de force* gennem det tyvende århundredes voldsomme krigshistorie. Fra Første Verdenskrigs revolutionære rædsler gennem Anden Verdenskrigs altødelæggende hærgen for til sidst at ende i det tunge kommunistiske mørke bag det ungarske jerntæppe.

Den dybdegående slægtshistorie, den bagvedliggende samfundsanalyse og det tilbageskuende blik vækker umiskendelige associationer til nogle af verdenslitteraturens største værker

Den første store krig ændrer verden for bestandigt. Familien oplever opløftende tider, men det varer ikke ved. Økonomisk recession, krigsangst og ilde forvarsler breder sig langsomt, men sikkert ud over Europa. Illona, Lajos' ældre søster, oplever det fra første parket som hustru til en jødisk bankier i den gamle hovedstad Wien, hvor antisemitismen

og den senere tyske overtagelse sender den engang så fornemme jødiske familie på flugt.

Efter fem hårde år, da krigens afslutning og nazisternes nederlag nærmer sig, og kommunisternes kampvogne ruller ind over den ungarske grænse, flygter familien Lázár mod vest. I årene der følger, må den engang så attråværdige og højt profilerede baron se magtesløst til, mens slottet i skoven og resten af familiens ejendomme, jordbesiddelser og materielle rigdom tages fra dem og eksproprieres af det kommunistiske styre. "De sorte frakker" kan komme når som helst, og folk forsvinder jævnlige, hvis partiet finder det forgodtbefindende.

Familien Lázár sendes først til det krigshærgede Budapest, senere til en gård mod øst for at "tjene til føden" som bønder og dernæst til byen igen. Her lever de som almindelige arbejdere, der som resten af befolkningen må slide dag ud og dag ind og dukke nakken for det autoritære regime. Da den ungarske opstand er på sit højeste i 1956, er Lajos en knækket mand. Pista spiller derimod en aktiv rolle i den revolutionære kamp for selvstændighed og frygter for sit liv efter russernes voldsomme magtovertagelse, hvorfor han og Eva beslutter sig for at flygte:

"Eva og Pista kørte langs hvide marker, forbi små landsbyer, skove og indimellem et forfaldent slot, hvor venner af familien engang havde boet, og som nu, ligesom herresædet hvor Imre var anbragt, tilhørte staten. I det fjerne, sløret af dis, lå længe de bjerge, hvor der stadig blev kæmpet."

Verden af i går

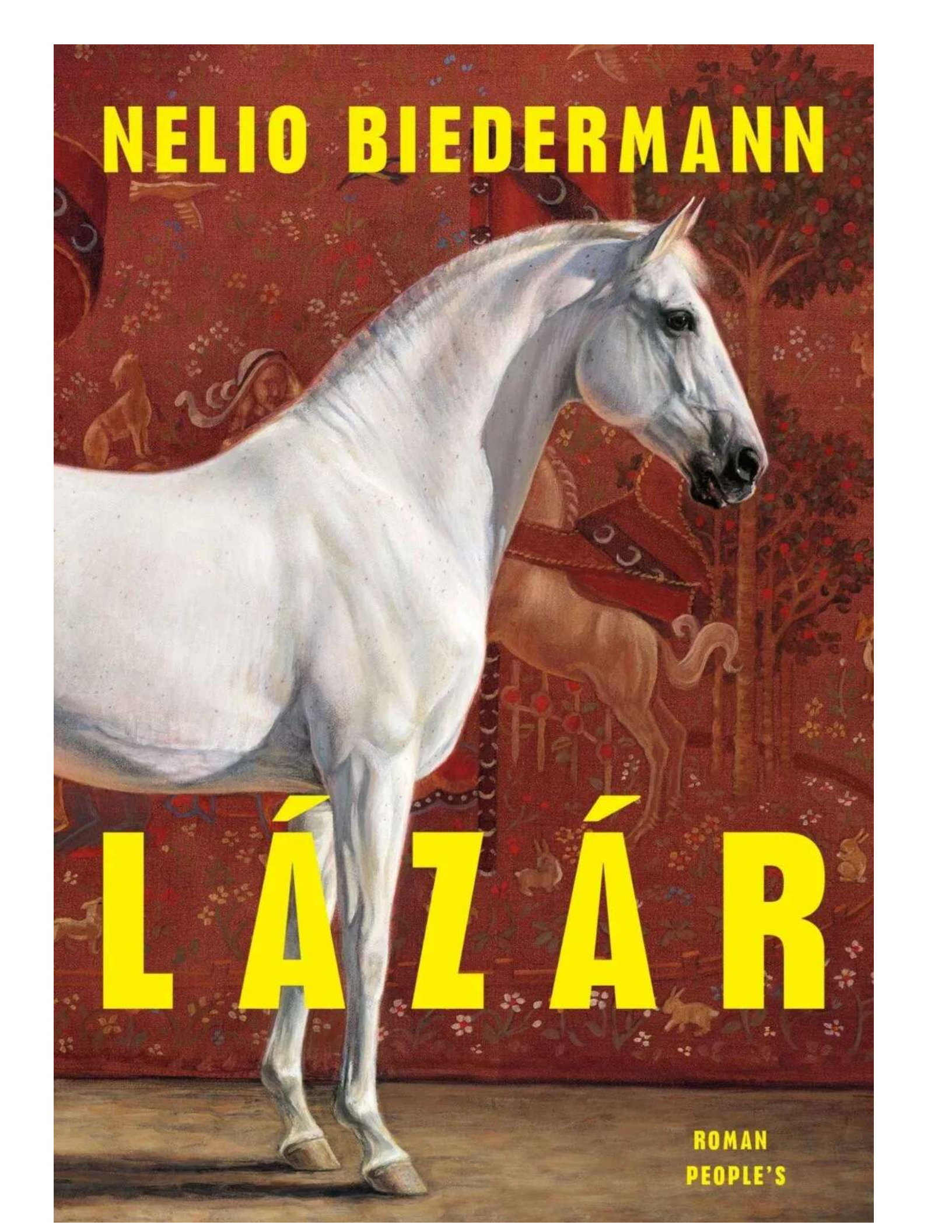
Lázár er ikke en almindelig romandebut. Bogen er en mesterlig historisk slægtsfortælling, der fører læseren gennem det tyvende århundredes dramatiske udvikling fra det habsburgske rige til Warszawapagten kommunistiske Ungarn. Den blot 22-årige debutant, nu 23 år, skriver med intens indlevelse og en historisk vid, som kun de færreste forfattere er forundt.

Nelio Biedermann (f. 2003) er opvokset nær Zürich i Schweiz. Hans bedstefar stammer fra en adelig slægt og flygtede fra Ungarn i slutningen af 1950'erne. Den purunge forfatter skildrer det tyvende århundredes tumultariske omskiftelighed fra et lige dele historisk, samfundsmæssigt og ekstremt personligt perspektiv, der giver læseren en både nær og omfattende forståelse af en verden, som for længst er forsvundet.

Den dybdegående slægtshistorie, den bagvedliggende samfundsanalyse og det tilbageskuende blik vækker umiskendelige associationer til nogle af verdenslitteraturens største værker. Den østrigske forfatter Stefan Zweigs *Verden af i går* (1942), som på lignende vis beskriver den gamle verdens storhed og fald i en abrupt og kaotisk

brydningstid præget af krig, død og ødelæggelse, glimrer i erindringen, når man læser den begivenhedsrige fortælling om familien Lázár.

Nelio Biedermann er en bemærkelsesværdig forfatter, som med sin debutroman er trådt ind på den helt store internationale scene med en af den slags bøger, som der skrives alt for få af.

NELIO BIEDERMANN

LÁZÁR

**ROMAN
PEOPLE'S**

ANDERS ROD THOMSEN

Anders Rod Thomsen skriver anmeldelser, essays, journalistiske reportager, baggrundsartikler og features for flere dagblade, aviser og kulturelle tidsskrifter. Heriblandt Weekendavisen, Føljeton, POV, Soundvenue og Kulturspind.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**

For kun 25 kr. om måneden giver du POV International mulighed for at bringe uafhængig kvalitetsjournalistik.

25 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

DEBAT

PODCAST

POV STUDY

SPONSOREREDE ARTIKLER

POV International

OM POV

REDAKTION

SKRIBENTERNE

GÆSTESKRIBENTER

SAMARBEJDSPARTNERE

DEBATREGLER